

BD-904

Seat No. _____

M. Com. (Sem. II) Examination

March / April - 2014

Econometrics : Paper - I (2.32)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેનામાંથી કોઈ પણ ચારના જવાબ આપો :
- (૧) બજાર સમતુલા સમજાવો.
(૨) ઈજારો
(૩) ઈજારા પર કરવેરાની અસર સમજાવો.
(૪) સમષ્ટિ અને નિદર્શ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.
(૫) અનિદર્શનીય ભૂલો સમજાવો.
(૬) એન્જલનો નિયમ જણાવો.
- ૨ (અ) દ્વિતબક્કાવાળી નિદર્શન પદ્ધતિ સવિસ્તર સમજાવો. ૮
(બ) નિદર્શ કદ માટેની સ્ટેઈનની પદ્ધતિ સમજાવો. ૬
- ૩ (અ) વ્યાખ્યા આપો : ૮
(૧) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા
(૨) પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતા
(૩) સીમાંત આવક
(૪) સરેરાશ આવક
(૫) સીમાંત ખર્ચ
(૬) સરેરાશ ખર્ચ
(બ) જો માંગનો નિયમ $x = \sqrt{20 - P}$ અને સરેરાશ ખર્ચ ૬
 $K = 6$ હોય તો મહત્તમ નફો મેળવો.

અથવા

૩ (અ) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા, સરેરાશ આવક અને સીમાંત આવક વચ્ચેનો સંબંધ મેળવો. ૬

(બ) એક ઉત્પાદક રૂ. $\left(\frac{x}{20} + 3 + \frac{50}{x}\right)$ ના એકમદીઠ સરેરાશ ખર્ચે દરરોજ x એકમો બનાવે છે. તેની માંગનું વિધેય $x = 100 - 20\sqrt{p}$ છે. ઈજારાદારે મહત્તમ નફો મેળવવા માટે દરરોજ કેટલા એકમો બનાવવા પડે ? એકમદીઠ કિંમત અને મહત્તમ નફો શોધો. ૮

૪ અંતઃસ્થાવ બહિઃસ્થાવ પૃથક્કરણ એટલે શું ? પૃથક્કરણ માટેની જરૂરી ધારણાઓ જણાવો. વિઓન્ટીફીકની સંવૃત પદ્ધતિ સમજાવો. ૧૪

અથવા

૪ ઉત્પાદન વિધેય $x = f(a, b)$ માટે અવેજની મૂલ્યસાપેક્ષતા માટેનું નીચેનું સૂત્ર મેળવો : ૧૪

$$\sigma = -\frac{f_a f_b}{ab} \times \frac{a f_a + b f_b}{f_a^2 f_{bb} - 2 f_a f_b f_{ab} + f_b^2 f_{aa}}$$

૫ (અ) સાબિત કરો કે $V(\bar{y}) = \frac{M-n}{N} \cdot S^2/n$ ૮

(બ) સ્તરિત નિદર્શન પદ્ધતિ સમજાવો. ૬

અથવા

૫ (અ) પદ્ધિક નિદર્શન પદ્ધતિ સવિસ્તર સમજાવો. ૬

(બ) પ્રમાણસર ફાળવણી અને ઈષ્ટતમ ફાળવણી સમજાવો. ૪

(ક) સાબિત કરો કે $V(\bar{y}) = \sigma^2/n$ જ્યાં $\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum (x_i - \bar{x})^2$. ૪

ENGLISH VERSION

- 1 Give any **four** answer out of **six** questions :
- (1) Explain "Market equilibrium"
  - (2) Effect of tax in monopoly
  - (3) Explain "Monopoly"
  - (4) Give difference between population and sample
  - (5) Non-sampling error
  - (6) Explain Engel's law.
- 2 (a) Explain two-stage sampling in detail. **8**
(b) Explain Steine's method for sample size. **6**
- 3 (a) Give definition : **8**
(1) Elasticity of demand
(2) Elasticity of supply
(3) Marginal revenue
(4) Average revenue
(5) Marginal cost
(6) Average cost.
- (b) If demand law $x = \sqrt{20 - P}$ and average cost **6**
 $K = 6$ then obtain maximum profit.

OR

- 3 (a) Obtain relation between elasticity of demand **6**
Average Revenue and Marginal Revenue.
- (b) A producer produces daily x units at an **8**
average unit cost of Rs. $\left(\frac{x}{20} + 3 + \frac{50}{x}\right)$ the
demand function for it is $x = 100 - 20\sqrt{p}$. How
many daily unit should be monopolist producer
to get maximum profit. Find cost per unit and
maximum profit.

- 4 What is input out-put analysis ? State its Assumption and explain Leontief's closed system. 14

OR

- 4 For a production function $x = f(a, b)$ establish the following result for the elasticity of substitution : 14

$$\sigma = -\frac{f_a f_b}{ab} \times \frac{af_a + bf_b}{f_a^2 f_{bb} - 2f_a f_b f_{ab} + f_b^2 f_{aa}}$$

- 5 (a) Prove that $V(\bar{y}) = \frac{M-n}{N} \cdot S^2/n$. 8
 (b) Explain stratified random sampling method. 6

OR

- 5 (a) Explain systematic sampling method. 6
 (b) Explain optimum allocation and proportional allocation. 4
 (c) Prove that $V(\bar{y}) = \sigma^2/n$ when 4

$$\sigma^2 = \frac{1}{N} \sum (y_i - \bar{y})^2.$$